

Titel: Improvisatiebriefjes.

Groep: 7

Werkvorm(en): improvisatiespel.

Activiteit: De kinderen oefenen deze werkvorm in de warming up fase en improviseren in teams voor de klas.

Benodigheden: ober-klant opdracht (bijlage), een bak om de geschreven briefjes in te doen.

Opmerking: improvisatiespel kent een aantal vuistregels waarvan de belangrijkste in de uitzending van Drama-tv aan de orde komen. Omdat niet iedere leerkracht deze regels kent is er een bijlage die u ondersteunt bij het begeleiden van improvisatiespel.

Voorafgaand: kinderen schrijven op een kleine briefje in leesbaar handschrift een spreekzin op. Dat kan van alles zijn, als het maar uit te spreken is en binnen de door jou aangegeven grens van het betamelijke valt. Van ‘Kijk uit, achter je’ tot ‘ga jij pizza halen?’, alles is mogelijk. Een zin uit een spreekwoord, lied of sprookje mag ook.

Inleiding.

De groep zit in hoefijzeropstelling. Vertel dat jullie in deze les gaan improviseren. Benadruk dat je bij improvisatiespel zoveel mogelijk moet meespelen met de ander. Behandel een paar regels van improviseren uit de pictogramkaart (zie linker menu) of de eerder genoemde bijlage. Doe niet teveel regels in één keer maar verspreid het een beetje over de gehele les.

Warming up tweetallen.

De groep zit in tweetallen in het lokaal op de grond, ze bepalen wie A is en wie B.

Instructie: A gaat staan en belt aan bij B, deze staat op en doet de deur open. A opent het spel, verzint wat je zou kunnen doen, zeggen, vragen enzovoorts. Bepaal ook of jullie elkaar wel of niet kennen.

B, zorg dat je meespeelt en actieve voorstellen doet aan A.

Doe dit een keer voor met een kind voordat de kinderen in tweetallen aan de slag gaan. De kinderen gaan staan, verzinnen verder zelf hun spelsituaties en wisselen zo lang om totdat je aangeeft dat ze op hun plek mogen gaan zitten.

Warming up tweetallen.

De groep zit in tweetallen in het lokaal op de grond, ze bepalen wie A is en wie B.

Instructie: A gaat staan, je bent klant in een restaurant. Jullie komen zo bij mij en je leest van een papier de opdracht. Dan ga je naar je medespeler, dat is de ober. Je laat je bedienen en als je even bezig bent start je met de opdracht.

De A-kant komt naar je toe en leest de opdracht. Als de improvisatie voorbij is komt de B kant naar je toe. Deze blijven ober, en de A-kant blijft klant. Ook de B-kant leest de opdracht en voert die dan uit.

Kern.

De groep zit in hoefijzeropstelling.

Instructie: Jullie krijgen zo in werkgroepen een improvisatieopdracht. De eerder geschreven briefjes liggen in deze bak, als ik het zeg pakt één van jullie een briefje eruit en spreekt die uit. De rest gaat in op wat er gezegd wordt en zo ontstaat er een nieuwe wending aan het spel.

Opdrachten:

Jullie zijn op schoolreisje in de dierentuin, jullie zijn op het strand, jullie zijn bouwvakkers aan het werk, jullie verdwaald in de nacht, jullie zijn in een ziekenhuis.

Bespreek kort de aandachtspunten. Deze kun je herhalen van de Drama-tv uitzending of van de daarvoor bestemde pictogramkaart (zie linker menu). Maak werkgroepen, groepeer ze in het publiek en zet de eerste groep op de spelvloer.

Geef duidelijk aan wie wanneer een briefje uit de bak mag pakken, doe dat alleen als de spellijn waarop ze zitten langzaam uitgespeeld raakt. Gebruik niet meer kaartjes dan er spelers in het team zitten, sluit af door de opmerking 'Speel naar een eind'. Ter afsluiting krijgt het team applaus en wordt er kort zo nabesproken, dat de kinderen nog meer inzicht krijgen in improviseren. Wees positief en complimenteaus.

Beste klanten:

Jullie laten eten brengen door de ober, maar na een paar happen blijkt er iets bijzonder vreemds in je eten te zitten. Geen haar, geen vlieg maar iets bijzonder vreemds.

Test je ober, kijk hoe die dat oplost.

Beste obers:

Je bedient je klant, maar op een gegeven moment krijg je een allergische aanval. Maak het lekker maf: krijg vlekken, jeuk enzovoorts. Test je klant, kijk hoe die dat oplost.

Bijlage: checklist improvisatiespel voor de leerkracht.

Gebruik deze bijlage wanneer je ondersteuning nodig hebt bij het begeleiden van improvisatiespel. Het zijn de basisregels, voor verdere verdieping kun je de vakliteratuur raadplegen.

Sidecoaching: de leerkracht geeft zacht aanwijzingen vanaf de kant. Doe dit alleen in noodgevallen.

Begeleidingspunten.

Handelingsgericht: passief spel wordt eentonig om naar te kijken, vaak brengt dat onrust in het publiek teweeg.

! Side-coach open ('denk aan je spelhandeling' of 'ga wat doen') of gesloten (bijvoorbeeld 'het gaat regenen' of 'de hond ontsnapt').

Blokkeren: een kind gaat niet in op de spelaanbieding/spelrealiteit van een medespeler.

! Analyseer achteraf, of grijp in wanneer het spel echt stagneert. In de kern van de les los je het vaak op met sidecoachen als de spelers er niet uit komen.

Negativiteit: is er sprake van negativiteit dan is het spelverloop bijna nooit bevredigend.

! Zet het spel terug en laat suggesties uit het publiek komen. In de kern van de les los je het op met sidecoachen.

Te lange improvisatie: soms kabbelt het of gaan de spelers wel erg lang door.

! Side-coach: 'Speel naar een eind' bijvoorbeeld.

Sidecoach actietips:

Alleen wanneer het nodig is geef je aanwijzingen vanaf de kant, vaak om meer actie in het spel te krijgen.

Tips hiervoor:

Er gebeurt iets onverwachts, je laat het uit je handen vallen, de elektriciteit valt uit, de waterleiding springt, het huisdier ontsnapt, er breekt noodweer uit, de motor valt uit, er komt water onder de deur door, er breekt brand uit, het dak lekt, je verslikt je, er zit een mier onder je trui, er ontstaat een aardbeving.

Je krijgt een: *hoestbui, lachbui, huilbui, niesbui, allergische reactie, een angstaanval, smetvrees.*

Je kan ineens: *in de toekomst zien, onzichtbaar worden, gedachten lezen, je huisdier verstaan.*